

Overdenking van Ds. Rob Wijnsma, Goede Vrijdag, 2 april 2021.

Bijbellezingen: Marcus 15:16-47 en Psalm 142 (berijmd)

Schriftlezing: Marcus 15: 16-26. '16 De soldaten leidden Hem weg, het paleis (dat wil zeggen het pretorium) in, en riepen de hele cohort bijeen. 17 Ze trokken Hem een purperen gewaad aan, vlochten kroon van doorntakken en zetten Hem die op. 18 Daarna brachten ze Hem hulde met de woorden: 'Gegroet, koning van de Joden!' 19 Ze sloegen Hem met rietstok tegen het hoofd en bespuwden Hem, en bogen onderdanig voor Hem. 20 Nadat ze Hem zo hadden bespot, trokken ze Hem het purperen gewaad uit en deden Hem zijn kleren weer aan. Toen brachten ze Hem naar buiten om hem te kruisigen. 21 Ze dwongen een voorbijganger die net de stad binnenkwam, Simon van Cyrene, de vader van Alexander en Rufus, om het kruis te dragen. 22 Ze brachten Hem naar Golgota, wat in onze taal 'schedelplaats' betekent. – 23 Ze wilden Hem met mirre vermengde wijn geven, maar Hij nam die niet aan. 24 Ze kruisigden Hem en verdeelden zijn kleren onder elkaar; ze dobbelden erom wie wat zou krijgen. 25 Het was in het derde uur na zonsopgang toen ze Hem kruisigden. 26 Het opschrift met de aanklacht tegen Hem luidde: 'De koning van de Joden.'

Schriftlezing: Marcus 15: 27-32. '27 Samen met Hem kruisigden ze twee misdadigers, de een rechts van Hem, de ander links. 29 De voorbijgangers keken hoofdschuddend toe en dreven de spot met Hem: Ach, kijk nu toch eens! Jij die de tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt, 30 red jezelf toch door van het kruis af te komen.' 31 Ook de hogepriesters en de schrift-geleerden maakten onder elkaar zulke spottende opmerkingen: Anderen heeft Hij gered, maar zichzelf redden kan Hij niet; 32 Iaait die messias, die koning van Israël, nu van het kruis afkomen. Als we dat zien, zullen we geloven!' Ook de twee andere gekruisigden beschimpten Hem.'

Schriftlezing: Marcus 15: 40-47. '40 Van een afstand keken ook enkele vrouwen toe, onder wie Maria uit Magdala en Maria de moeder van Jakobus de jongere en van Joses, en Salome. 41 Toen Hij in Galilea verbleef, waren deze vrouwen Hem gevolgd en hadden ze voor Hem gezorgd, net als vele andere vrouwen die met Hem waren meegereisd naar Jeruzalem. 42 Toen de avond al gevallen was (het was de 'voorbereidingsdag', dat wil zeggen de dag voor de sabbat), 43 kwam Josef van Arimatea, vooraanstaand raadsheer, die zelf ook de komst van het koninkrijk van God verwachtte. Hij raapte al zijn moed bijeen en ging naar Pilatus, die hij om het lichaam van Jezus vroeg. 44 Het bevreemdde Pilatus dat hij al dood zou zijn en hij riep de centurion bij zich, aan wie hij vroeg of Jezus al gestorven was, 45 en toen de centurion dat bevestigd had, gaf hij het lijk aan Josef. 46 Josef kocht een stuk linnen, haalde Jezus van het kruis en wikkelde Hem in het linnen. Daarna legde hij Hem in een graf dat in de rots was uitgehouwen en rolde een steen voor de Ingang. 47 Maria uit Magdala en Maria de moeder van Joses keken toe in welk graf Hij werd gelegd.'

Gemeente, leerling-gemeenschap van Jezus Christus,

1. Een regenboog aan tonen en stemmingen...; dat is de indruk die bij mij overblijft na zeven weken lezen uit het evangelie over die laatste aardse week van Jezus leven...
...die ene laatste week, maar een regenboog aan tonen en stemmingen...
...Jezus schokkende aankondiging vlak voor Jeruzalem, de verwarring en tegelijk branie bij de leerlingen...
...de opgetogen vrolijkheid bij de intocht...; ...de zware urgentie bij Jezus' actie op het tempelplein...; alles op spanning gezet...
...dan twistgesprekken..., deels luchtig, kunstig, boeiend, inspirerend...
...maar altijd tegen die achtergrond van een tegenstelling die onoverbrugbaar bleek...
...het kleine tafereel van de weduwe bij het offerblok...

...de heftige bijna beangstigende woorden over de verwoesting van de tempel...
...dan de verstilling; de vrouw die Jezus zalfde, het avondmaal...
...Getsemané, de diepe worsteling in het stille donker van de nachtelijke eenzaamheid in de tuin...
...het rumoer van de gevangenneming...; de bitterheid bij Petrus...; de hoogspanning bij de ondervraging en veroordeling, ruw en grof de behandeling...
...een regenboog aan tonen en stemmingen die leiden tot deze laatste lezingen, waar Jezus alleen nog maar het lijdend voorwerp is...; letterlijk..., maar ook grammaticaal het lijdend voorwerp...; Jezus verdwijnt achter een telkens herhaald 'Hem', als Marcus zonder verdere toelichting of duiding- dat is allemaal al van tevoren gedaande gebeurtenissen opsomt...
...Jezus verdwijnt achter een telkens herhaald 'Hem' alsof het dan al om een levenloos lichaam gaat..., willoos; een meubelstuk die je kunt verplaatsen, neerzetten waar je wilt..., een voorwerp, lijdend voorwerp...; ...dat onpersoonlijke maar uiterst persoonlijke '...Hem...' is wel het meest gebruikte woord in deze laatste lezingen...:
'...ze leidden Hem weg,
trokken Hem een purperen gewaad aan,
zetten Hem een doornenkroon op.
brachten Hem hulde
sloegen Hem
bespuwden Hem,
bogen onderdanig voor Hem.
bespotten Hem,
trokken Hem het gewaad uit
deden Hem zijn kleren aan.
brachten Hem naar buiten
om Hem te kruisigen.
brachten Hem naar Golgota,
wilden Hem met mirre vermengde wijn geven
kruisigden Hem
het derde uur toen ze Hem kruisigden
de aanklacht tegen Hem
samen met Hem
de een rechts van Hem, de ander links.
voorbijgangers dreven de spot met Hem
ook twee anderen beschimpten Hem
iemand probeerde Hem te laten drinken
de centurion recht tegenover Hem
zag Hem zijn laatste adem uitblazen...'
...geen naam, geen stem, geen inbreng, geen wil, geen zeggenschap, niets...; '...dead man walking...', heet het in Amerikaanse gevangnissen als een ter dood veroordeelde van de ene naar de andere ruimte moet...; '...er loopt hier een dode man...', wordt dan gezegd; ...hij is nog levend natuurlijk, maar wordt al als dood beschouwt...
...zo verloopt de regenboog aan tonen en stemmingen, vervaagt, verwaaid in de wind...; Jezus is alleen nog maar lijdend voorwerp, levend maar al als dood beschouwd...; bijna is de hemel leeg alsof er nooit een regenboog is geweest...

2. Of hoor ik toch nog wat...?

'...tot God de Heer hief ik mijn stem,
ik riep tot God, ik smeekte Hem.
Alles, alles wat mij benauwt
heb ik de Here toevertrouwd...'

...als ergens de Jezus van de Goede Vrijdag alsnog een stem krijgt, dan is het wel in de psalmen...; ...als ergens de ziel van de Jezus van de Goede Vrijdag zich laat inkijken, dan is het wel in de psalmen...

...de enige woorden die Jezus spreekt in deze lezingen zijn woorden van een psalm, psalm 22...: '...mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten...'

...wie er gaandeweg oor voor heeft ontwikkeld zal veel meer psalmen vinden waarin de lijdende 'Hem' van de Goede Vrijdag stem krijgt, zijn ziel deelt, levend mens blijft en geen voorwerp...; ...psalm 142 is er maar één van...

...en het is cruciaal dat de hele psalm gehoord wordt als de psalm de stem mag worden van die lijdende mens aan wie Zijn stem die dag allang ontnomen is...; de hele psalm, vanwege de beweging die veel psalmen kennen, de worsteling naar herwonnen vertrouwen...;

...zoals bij meer psalmen aan het eind van het psalmboek zijn in psalm 142 elementen te herkennen die aan andere psalmen doen denken..., alsof ze alles samenbrengen...;

...de tweede strofe klinkt als psalm 139...;

'Gij kent mijn pad, Gij staat op wacht.

Al mijn beweging gaat Gij na,
waar ik ook ga, waar ik ook sta!'

...het verwoordt een diep gevoel van door God gekend zijn..., maar dan aangevuld met de derde strofe: de dichter weet zich ook gekend in een situatie van diepe nood...:

'...Gij weet van de verborgen strik,
de hulpeloosheid en de schrik;
dat niemand, niemand naar mij vraagt,
en dat ik steeds word voortgejaagd...'

...hoe herkenbaar over de Goede Vrijdag deze woorden...: ...hoe listig gevangengenomen, door iedereen verlaten, en dat vreselijk accurate woord...: ...voortgejaagd...

'...ze leidden *Hem* weg,
trokken *Hem* een purperen gewaad aan,
zetten *Hem* een doornenkroon op.
brachten *Hem* hulde
sloegen *Hem*
bespuwden *Hem*,
bogen onderdanig voor *Hem*.
bespotten *Hem*,
trokken *Hem* het gewaad uit
deden *Hem* zijn kleren aan.
brachten *Hem* naar buiten
om *Hem* te kruisigen.
brachten *Hem* naar Golgota,
wilden *Hem* met mirre vermengde wijn geven
kruisigden *Hem*
het derde uur toen ze *Hem* kruisigden
de aanklacht tegen *Hem*
samen met *Hem*
de een rechts van *Hem*
voorbijgangers dreven de spot met *Hem*
ook twee anderen beschimpten *Hem*
iemand probeerde *Hem* te laten drinken
de centurion recht tegenover *Hem*
zag *Hem* zijn laatste adem uitblazen...'

3. En ondertussen het voortgejaagd de veronderstelde psalm...;

...dat in herinnering brengen is sowieso al een kracht van het kunnen bidden van psalmen...

...door bij God in herinnering te brengen zijn ervaring tot in de vezels gekend te zijn door God, brengt de dichter zich zelf in herinnering zijn geschiedenis met God..., ...eigenlijk het zich herinneren van de naam van God...:

'...zoals je Mij hebt leren kennen, zo zal Ik opnieuw voor je zijn...'

...dat alleen is een boei in kolkend water...; ...en daaruit groeit dan de bede, met klanken van psalm 16, de psalm van het erfdeel..., in het land der levenden...

'...tot U roep ik dat Gij, o Heer,
mijn schuilplaats zijt, mijn tegenweer,
mijn deel, mijn erve in het land
der levenden, mijn onderpand.

Sla op mijn zwakke smeken acht
en red mij van de hete jacht.

Die mij vervolgen in de strijd
geven geen ogenblik respijt...'

...red mij...; de dichter bidt om Zijn vertrouwen, Zijn midden, Zijn ziel, Zijn band met God die Hem voedt en draagt...

`...red mij van wie te sterk mij is...'; ...de vijand achter de vele vijanden in de psalmen, de tegenstander, die zo vaak te sterk is...; geweld als handelsmerk..., onwaarheid als misleider...
`...voer mij uit zijn gevangenis...'; ...de gevangenis van de dood, de gevangenis van de doodsangst...
...bidden is ook een vorm van verzet...; verzet tegen de angst...; ...bidden is ook een gevecht...; een gevecht om herwonnen vertrouwen...; gevecht om sanity en trots...
...uitleggers zijn het er doorgaans over eens dat als Jezus aan het kruis de psalm begint te bidden de bedoeling is dat de hele psalm wordt opgeroepen..., toen door Hem, en ook voor de lezer ondertussen...; om iets terug te winnen..., als verzet, als gevecht...

4. Het is cruciaal dat de hele psalm gehoord wordt...; ...want veel smeekpsalmen kennen een `omslagpunt'..., een meestal niet benoemde ervaring van `epifanie'...; ervaring van de nabijheid van de dragende hand van God, waardoor de psalm van toon verandert..., er ineens plotseling ruimte komt de lof van God te zingen...
...niet omdat de situatie dan al anders is..., maar wel omdat de dichter in elk geval zijn vertrouwen heeft hervonden dat Hij zich aan God veilig kan overgeven..., Zich kan overgeven aan de zorg van God wiens wegen de onze te boven gaan...: `...zoals je Mij hebt leren kennen, zo zal Ik opnieuw voor je zijn...' , zo is de Naam van God...

...zo eindigt ook psalm 22..., de psalm die Jezus aan het kruis begon te bidden..., dezelfde toon waarmee ook psalm 142 eindigt...:

`...dat ik U, Heer, dat ik U dan
mijn Heer en God weer loven kan...'

...het is maar schijn dat de regenboog vervaagt, verwaaid...; ...hij zal gaan schijnen als nooit tevoren...!

4. Een regenboog aan tonen en stemmingen die laatste week..., een emotionele achtbaan die eindigt met een ontmenselijk einde: `...dead man walking...'; ...Jezus verdwijnt als lijdend voorwerp van het toneel...

...zo wordt het avond..., de menigte verdwenen, het geschreeuw verstomd..., de dag eindigt met dat tedere gebaar van dat lichaam in doeken gewikkeld voor het eerst zachtjes en zorgvuldig in een graf wordt gelegd...;
...eindelijk wordt het stil...

Of hoor ik toch nog wat...?

`...al uw getrouwen roep ik saam
als Gij mij zo hebt welgedaan,
zij zullen horen hoe ik zing
uw naam en uw rechtvaardiging...'

...het is maar schijn dat de regenboog vervaagt, verwaaid...; ...hij zal gaan schijnen als nooit tevoren...!

Amen.

Bankrekening Wijkkas Kapel

Het nummer van de bankrekening van de Wijkkas Kapel apart vermeld. Altijd makkelijk als je een donatie wil doen in de wijkkas. Collectes kunnen niet worden gehouden, maar bepaalde kosten worden ook nu gemaakt. Het nummer is: **NL 30 RABO 0373 71 90 78 t.n.v. Wijkkas Kapel.**

En dit .....

*Wij hebben Hem lief,
omdat Hij ons eerst heeft liefgehad.*

Uit: Overvloed van Genade

